

en, toen  
Voorstel,  
nemen,  
andere

each.

gden we  
stel van  
emporary  
zers van  
i we ge  
n in een  
hand be-

er Heath  
aakt zijn  
i toch in  
ukkingen  
niet on-  
terst op-  
punt tot  
thodisme  
it, als wij  
lagen.

en vindt  
n denkt,  
denk-  
door ons  
de voor-  
eenzijdig  
staan van  
den onzer

een maat-  
vindingen  
ven werd,  
geheim dan  
te maken.  
algemeen  
nenschol-  
heid van  
niet nauwe-  
Goddelijke  
mschen de  
an allengs  
echt is, en  
goede en  
niet vat-  
begrepen

en waren er  
het groote  
niet. De  
de vrucht  
an binnen-  
pol van de  
gegaan in  
evenen, en  
achten van  
vagen van  
s gemaakt  
niging tot  
i tunieren,  
n, en niets  
lang in te  
de kleeder-  
dan ooit;  
igen praal  
aan denken,  
veel nader  
aak welke  
verregeels  
den tijd  
atmoosfer  
vol leven;  
hite wolken  
en over den

Harris te  
belang te  
in tot een  
te komen,  
niet krach-  
tevoeligen  
kleigewijze  
ongunstige  
te scharen  
leeren geest  
tloopen.  
vreezende  
roerd werd,  
Franschen  
geland, gaf  
raad om  
d zelf door  
id om een  
en, zodat  
ingen drie  
in uniform,  
of hij, om  
eld te gaan  
i Gods, den  
sley, gelijk  
nemen te  
het element-  
zonder  
n, en toen  
van sam-  
Fleischer,  
ekt, waar-  
digen: «De  
verordend,  
de verord-  
de verord-  
et, in een  
arin niver  
s, verheer-  
de familie,  
Engeland,  
n 100 hoog

en Howell  
en Bijbel-  
isten inge-  
van het  
sche bewe-  
teeuw, veel  
Scott zeide  
betwifelen  
was dan  
svasten en  
de knoopen  
en de juk,  
int zooling  
te maken,  
van Farao,  
r die geen  
Israelieten  
id van een  
mari 1764,  
respoedigen  
oor gericke  
maar door  
eel bekend  
aarde het  
n maken en  
n. «Meent  
van Frank-  
s, dat onze  
meer dan  
gullen toe-  
een zelf-  
eden op de  
naste lief

Methodisme van dien tijd, althans niet van zijn  
voornaamste vertegenwoordigers, die het Frankrijk  
van de Revolutie beschouwden als een natie die  
van den duivel was bezeten. Terwijl zij zich beijer-  
den om de hoogere standen in de maatschappij  
te vrijwaren tegen de besmetting, oefenden de  
volgelingen van de groote mannen onder het  
Methodisme gelijken invloed uit op de lagere  
klassen. Een jaar voordat de eerste der straks  
genoemde procken van Thomas Scott gedaan wer-  
den, gaf Hannah More haar «Drops of Truth» of  
«Will-Ship» uit, met het opzettelijk doel, om onder  
de Engelsen werklieden de verbreiding tegen te  
gaan van de denkbeelden die toen in Frankrijk  
den boventoon hadden; en zoo doeltreffend was  
men haar werk, dat men oordeelde dat het er veel  
toe bijgedragen had om de revolutie in Engeland  
te voorkomen. Dit komt mij overduidelijk voor,  
dooch het past wel bij de verbasende vrees-  
zaamheid voor wanbegrip en verkeerde voorstelling  
van zaken, welke klaarlijk bij deze voor-  
treffelijke dame gevonden werd. Volgens Hannah  
More betoekende Fransche vrijheid: «geen wet  
te hebben om iemand te veroordelen, geen  
koning om iemand op te sluiten of te straffen  
Fransche gelijheid: dat allen op hetzelfde peil  
staan en verplicht zijn om hetzelfde werk te doen;  
geen boer aan den ploeg, geen dokter, geen kle-  
maker, geen schoenmaker, want allen zijn precies  
gelijk en doen denzelfden arbeid». Fransche  
broederschap: «dat ieder tracht zijn buurman de  
hersenjan in te slaan, of hem te kussen op de  
linkerwang, en tegelijk een slag te geven op de  
rechter; vriendelijk hem de eene hand toestekende  
en verraderlijk met de andere hem den hals af te  
snijden» enz. enz.

Dit is de stijl waarin dit boekje, ongedachtig  
aan het negende Gebod, een verkeerde voorstelling  
geeft van wat in waarheid de pendant («the sister  
movement») was van het Methodistisch-revolutie,  
en het werd uitgegeven onder goedkeuring van de  
ghele Methodistische partij. Bedenk nu dat het  
boek geschreven was, niet voor een publiek  
dat in staat was te onderzoeken of het de waarheid  
sprak, maar voor menschen die het te goeder trouw  
aansamen, en die om hetzelve te worden ver-  
groot afreuk doen aan het vertrouwen in een  
parij, die aangezien werd als de vertegenwoor-  
digster van vroomheid en echten godsdienst. Dat  
zij in de opvoeding van het oogmerk moenden  
niet te erg van de Fransen te kunnen zeggen,  
toont dat zij geen begrip of geen medelijden had-  
den met het lijden dat zij de Revolutie aanleiding  
had gegeven. Toch hadden zij van Arthur Young  
de waarheid kunnen vernemen, en het is duidelijk  
dat de mannen van opvoeding, wanneer ze hadden  
willen onderzoeken, hadden kunnen weten dat  
Hannah More's verhaal een caricatuur was. Op  
een publieke meeting in Schotland, protesteerde  
Robert Haldane, die later de apostel van het Metho-  
disme in Schotland en Frankrijk werd, tegen dit  
afgeven op de Fransen. Wat de betoering in  
Europa verwekt had, zeide hij, was de poging van  
het despotisme om de beginselen der vrijheid in de  
geboorte te smoren. Maar de Methodisten hebben  
in hunne denkbeelden over de Fransche Revolutie  
niet altijd meer gehouden aan Hannah More's op-  
prent, dan aan de eenvoudige historische waarheid  
van Robert Haldane. Ongetwijfeld had de politieke  
richting van de leiders van het Methodistisch-revolutie,  
en het aristocratisch patronaat dat aan deze beve-  
ging ten deel viel, grooten invloed op haar later  
onverhaalbaarheid om de Revolutie te begrijpen; maar  
groot aandeel nog hadden daaraan de belangen  
en de eerbied van de toen opkomende middel-  
klasse.

Dat er een macht was opgestaan, die alles voor  
rich zou weten te doen buigen, wat niet in over-  
eenstemming was met het algemeene welzijn, die  
niet schroomde om in het belang der groote me-  
nigte de machten van hunne zetels te halen —  
dit kon niet aangenaam zijn aan lieden wier eene  
levensidee bestond in zich hooger op te wisten  
en al daalde de roos van het menschenom dat ook  
verder nog zou diep. Nu heeft juist op deze klasse  
van lieden het Methodisme bijzonderste afgehad,  
en het is de schuld van deze klasse geweest die het  
in staat gesteld heeft allerlei groote dingen te doen.  
Maar deze afhangelijkheid heeft het meer dan ooit  
de ogen doen sluiten voor de groote sociale revo-  
lutie, die in de vorige eeuw begonnen is en nog  
voortduurt. Zoolang mogelijk heeft het Methodisme  
de Revolutie willen beziën, en gewild dat Engeland  
het zou beziën, door het weinige glas van  
van het vooroordeel. Dat de macht en de energie  
van het Methodisme haar middenpunt hebben ge-  
vonden in den hoogeren middenstand, die den  
eigenlijken rijken stand van het land uitmaakt, kan  
blijken uit de hiervoorgaande aanhaling uit een  
overzicht van den toestand van het Christendom  
in Engeland aan het eind van 1856, geschreven  
door een geacht Methodist predikant in dien tijd.  
Hij verklaart daar:

«dat er in de hoogste standen, en vooral in de  
bovenste laag van den middenstand, tal van man-  
nen en vrouwen zijn, die trots alle onderzoek der  
modernen, hunne overtuiging omtrent de godsdien-  
stige aannemen van hetgeen de Bijbel leert, en wier  
«Christendom bestaat in een open en rondborstig  
geloof in het Nieuwe Testament als een geïncorporeerd  
boek». Zij zijn talrijk, veel, veel talrijker dan men  
vermoedt. Er zijn onder hen lieden van zeldzame  
«vroomheid, van overvloedigen ijver voor de  
zaak van Christus, en van edelen weldadigheidszin  
eigens de lijdende menscheit. Soms vindt men  
«een ijver en godsvrucht onder hen, wier gelijke  
niets gezien is sedert de tijden der apostelen.»

Vergelijk deze uitspraak met het antwoord, dat  
door een tiental of meer werklieden als de ver-  
tegenwoordigers van hun stand, gegeven is aan den  
redacteur van de «Methodist Times», op de door  
hen gedane vraag, waarom zij niet ter kerk gaan,  
en het zal blijken dat zij die den rijkdom van het  
land maken, in hunne houding jegens het georgi-  
anische Methodisme, dat wil zeggen jegens het  
Engelsche Christendom, verkiert tegenover hen  
staan, die den rijkdom van het land maken.

In het antwoord dat de eerste partij behaalde,  
heeft het: «De overgrote meerderheid der werk-  
lieden sluit zichzelf feitelijk buiten de kerk». «Het  
tweede zegt: «Het niet behooren van de werklieden  
tot onze kerk is een ernstig euvel». «En derde:  
«De werklieden als een klasse beschouwd bespreken  
de kerk niet». «Terwijl anderen slag op slag  
getuigen: «Het grootste gedeelte der werklieden,  
die vroeger tot de kerk behoorden en onze Zondags-  
scholen hebben bezocht, staat er thans buiten». «  
«Dat de werklieden in zeer groten getale de gods-  
dienstoefeningen niet bijwonen en dat iedereen dit  
weet, is buiten kwestie». «Zelf werkmans zijnde,  
en mij ernstig bekommerend over de behoudenis mijner  
mede-werklieden, heb ik sedert lang getracht de  
redenen op te sporen, waarom zij niet ter kerk gaan». «  
«De werklieden van Zondags niet ter kerk». «  
«Koo men's Zondagsmorgens een rondgang doen  
durf ik zeggen dat men 75 pCt. van hen vinden  
leende «Lift's Newspaper» — een groote mis-  
daad op zichzelf beschouwd — om bezig om iets  
te timmeren voor hun kulken of koninkrijk van  
van dien aard». «Dat de werkende klasse de  
kerk niet bezoekt kan ruimschoots bewezen wor-  
den». «Men moet niet denken dat alle werk-  
lieden buiten de kerk staan». Maar toch staan  
we tegenover het betreurenswaardige feit, dat de  
grote meerderheid, om de eene of andere reden,  
niet op een afstand houdt van de Christelijke  
kerken». «

Indertijd vormen deze vlak tegenover elkaar  
staande getuigenissen aangaande de vertegenwoor-  
digers der hoogere klassen en die der werklieden,  
een verschijnsel, dat op de ernstigste wijze de aan-  
dacht vraagt van allen, wien de eere van Christus  
ter harte gaat. Immers daaruit schijnt toch alle-  
zins te blijken, dat de toestand hier in Engeland  
absoluut het tegendeel is van wat hij was in den  
tijd der Apostelen. Toen hoorde het volk met  
vreugde van den Zoon des Menschen den Zalig-  
maker der wereld, terwijl de rijken en machtigen  
Hem vervolgden met bitterheid en Heer der dood  
brachten. Nu schijnt het dat zij juist de uitver-  
koren zijn; dat juist de wijzen, de machtigen, de  
edelen de uitverkoren zijn, terwijl de arbeiders in  
de fabrieken, de zwagers op een en denzelfden

lijnen, de verworpenen en verlorenen zijn ge-  
worden. Ongetwijfeld moet een stand van zaken zo-  
oer in strijd met den geest des Evangelies, waar-  
voor zoo weinig aanwinst is te vinden in het  
Nieuwe Testament, hetzelve niet het minst aan  
wijfeld onderwerp zijn over het Christendom van  
den nieuweren tijd, onrustig maken. De aard van  
het verschijnsel roept het zich voordeelt, moet men  
reeds waarachtig zich gerust te stellen met het  
verzoeken de verklaring, dat we leven in een tijd  
van algemeene verdorvenheid, onmiddellijk vooraf-  
gaande aan de Wederkomst des Heeren. Onmogelijk  
toch kunnen zij gelooven, dat de God die de wereld  
welke Hij gemaakt had, zoo liefdadig dat Hij zich  
zelfs voor haar opgeofferd heeft, als eindresultaat  
dieselfde zou concentreeren op een kleine uit-  
gezoekte groep, die haar leven heeft doorgebracht in  
den school der wereld, voor wie alle hoogere ge-  
noegens van deze wereld gemakkelijk te verkrijgen  
zijn geweest; terwijl de overgrote meerderheid van  
hen uit wier werkracht humane fortuinen zijn opge-  
bouwd, gedood zou zijn tot een plotseling en  
onherstelbaar verderf. Neen, zulk een verklaring  
van het verschijnsel behoort maar te worden we-  
den, om als spinraaf uit de gedachte te worden weg-  
gevoerd. Er moet een redelijke verklaring te  
vinden zijn, een verklaring steunende op de feiten  
van het geval dat ons bezig houdt — en zulk een  
verklaring is wat ik den lezer in deze regels ter  
overweging aanbid. Het Methodisme heeft God in  
de geschiedenis geloofd; heeft gewaagd te  
erkennen zijn voornemen bestuurt over de wereld,  
of voorover het dit ongelofte standpunt niet for-  
maal heeft ingenomen, heeft het toch de zaak be-  
handeld met een echt Engelsche minachting voor  
de logica. God was in de Reformatie, maar niet in  
de Revolutie. Hij kwam in de zestiende eeuw  
om het Christendom te oordeelen, maar niet in de  
achtentiende. Deze onverschilligheid jegens de waar-  
heid, waarmee de waarheid front maakt tegen voor-  
oordeel en eigenbelang, heeft het Methodisme  
zooveel kwaad gedaan.

Tengevolge van dit blind zijn voor den groten  
maatschappijken aanslag, die onze gehele  
euw verlicht heeft, en die ons verzoekt te worden  
tot de vrijheid van de goddelijke klassen te worden  
Amerika, heeft het Methodisme de gelegenheid  
verloren, waarnaar het zoover had verlangd, om  
te mogen zijn, voor de werkende klassen en voor  
de gehele wereld, de verkondiger van den weg  
des behouds. Erger nog. Deze blindheid heeft  
het gestijfd in die hardheid van hart en verach-  
ting van Gods Woord en gebod, welke thans het  
gehele Christendom kenmerkt, en die een van de  
redenen is waarom zijn officiële vertegenwoor-  
digers niet alleen hun vat op de massa hebben ver-  
loren, maar die zooveel van de meer consciëntieus  
en fijne zielen in Europa en Amerika geprikkeld  
hebben tot openbaar verzet.

Deze hardheid van hart kwam niet enkel niet  
in de bij tijden door Methodist revival-predikers  
gevolgde methodes, maar vooral in het verhar-  
kend gemis aan Christelijke broederliefde in  
alle afdelingen van het Methodisme, zoo ver-  
gaande, dat men het kon aanzien dat mannen uit  
deze kringen die in het Evangelie gediend hadden,  
van de algemeene armen moesten worden bedeld,  
of het hoofd neerlegden in het hospitaal of het  
werkhuus. En dit is de Methodisme hoeveel hon-  
derden kooplieden, handelaars en boeren, wier  
familien zijn bijzonder domein waren, en van wie  
het veel werk maakte in de dagen van hunnen  
voorspoed, hoefden hunner heeft het, wanneer de  
dag van tegenspoed voor hen aanbrak, laten ster-  
ven met een gebroken hart of in bitterheid van  
geest?

Vernachting van Gods Woord en gebod is een  
ernstige aanklacht, maar is zij te streng voor een  
beweging die stelselmatig en volhardend het voor-  
naamste onderwijs van de Evangelien heeft ge-  
ignoreerd? «Woont in Christus», gelijk het Metho-  
disme altijd heeft geleerd, «de volheid der God-  
delijke lichamelijke». Is Hij de Goddelijke Wijsheid  
die den menschen dien waren weg ten leven wijst,  
hoe kan men dan het Methodisme vrijplegen van  
verachting van Gods Woord, nu het zijn volgers,  
zooals algemeene armen zijne geboden te ge-  
hoorzamen, er toe gebracht heeft om de Berg  
rede te beschouwen als een onmogelijk ideaal, dat  
geen verstandig man ooit in het hoofd zal krijgen  
op te vatten als een regel des levens? — er toe  
geleid, bijgevolg, om Gods Woord te beschouwen  
als iets van Don Quixote of als een Utopie? Niet  
dat het openlijk afbreuk gedaan, of op eenigerlei wijze  
ontkend heeft het Goddelijk karakter van dit onder-  
wijs; maar de wijze waarop het de lieden onder-  
richtte strekte tot stelselmatige veronachtzaming  
en volhardende oppeijting ervan en iets verach-  
telijker dan dit is niet denkbaar.

Enmaal op de lijn van liever den wereldschen  
maatstaf der redelijkheid voor zich te kiezen dan  
dien der Evangelien, heeft het Methodisme in de  
laatste dagen zich meer en meer geneigd gevoeld  
tot de wereldsche manier om succes te behalen,  
langs den weg van advertentie en het verwekken  
van scepsis.

Het gebruik door het Methodisme van deze beide  
middelen gemaakt, zoo een curieus hoofdstuk kun-  
nen vullen in de godsdienstige geschiedenis van  
Engeland. Nu deze methode vaste en tekenachtige  
vormen heeft aangenomen in het Heilgele, is het  
Methodisme voor een groot deel bezig om weg te  
sterven. Hoe veelkleurig en indrukwekkend het  
ondergaan der zon moge zijn in vergelijking met  
haren opgang, we weten toch dat daarmee de dag  
ten einde loopt, en de hoop berust daarin, of  
tenminste, vestigt zich op den volgenden dag. De  
banier des heils, met het motto van bloed en vuur,  
de kleine kring in rood en blauw, heilsliederen  
zingend bij het getingel van de tamboerijn en het  
gedreun van de trom; de plotselinge stilte,  
waarin dan de hooge falst-stem van de vrouwe-  
lijke kapiteine klinkt, die menigte oproepende tot  
bekeerling en geloof; dit gehele tooneel verlicht  
door een walmende petroleumlamp, — moge een  
treffend en indrukwekkend schouwspel zijn, maar  
het ontbreekt meer aan het vuur en de vonken  
van den avondhemel denken, dan aan de eerste  
stapen van licht, die het aanbreken van een  
nieuwen dag verkondigen.

Deze hardheid van hart en verachting van Gods  
Woord en gebod, is oorzaak geweest dat het  
Methodisme zoo grootelijks ontbroken heeft aan  
de zienersgeve. Het schijnt nooit te hebben be-  
grepen dat de openbaring voortgaat van eeuw tot  
eeuw. Omdat het geen voldoende geloof had in  
zijn geliefkoosden tekst: «Alzoet lief heb God de  
wereld geliefd», heeft het ook niet voldoende ge-  
loofd dat de Heilige Geest in de wereld is, om  
haar meer en meer de ogen te openen voor hare  
verkeerde wegen, haar onrechtvaardigheid, onder-  
drukking en wreedheid. En zoodoende heeft het  
Methodisme nooit zijn tijd verstaan, nooit begrepen  
wat gebeurtenissen waren als de Fransche Revolu-  
tie en de Amerikaanse Burgeroorlog. Had het  
dat gedaan, dan zou het die voor daden der God-  
delijke gerechtigheid verklaard hebben, in het be-  
lang der onderdrukte klassen in Europa en Amerika,  
en het zou gevoeld hebben dat een gelijkschortig  
gordel een Christendom over het hoofd hing,  
waarin de koopmansgeest van onbesnoemde con-  
currentie, in verhouding met kolossale krijgsver-  
tingen, een Europeeschen volken de zijt uit het lijf  
gehaald heeft. Het zou de groote waarheid begre-  
pen hebben, welke gedurende de thans ten einde  
spoedende eeuw, menigvuldig door een samenloop  
van omstandigheden gedwongen is geworden te er-  
kennen, de waarheid van de eenheid en de solidariteit  
der menscheit. In het licht daarvan zou het Metho-  
disme opnieuw op zijn boodschap hebben gestaard,  
en zijn geloof zou toegenomen zijn, naarmate het  
die boodschap groter en dieper en oneindig heer-  
lijker had zien worden. Want het is niet padruk  
dit denkbeeld van de eenheid der menschen en  
hunne verantwoordelijkheid voor elkander, dat  
noodig is om de belidenis van het Methodisme  
te pleiten van de beschuldiging van onrecht-  
vaardigheid, onmenscheelijken, en onredelijkheid.  
Het uitgangspunt van de Methodistische belidenis,  
dat alle menschen gevallen van onbesnoemde con-  
currentie, in verhouding met kolossale krijgsver-  
tingen, een Europeeschen volken de zijt uit het lijf  
gehaald heeft. Het zou de groote waarheid begre-  
pen hebben, welke gedurende de thans ten einde  
spoedende eeuw, menigvuldig door een samenloop  
van omstandigheden gedwongen is geworden te er-  
kennen, de waarheid van de eenheid en de solidariteit  
der menscheit. In het licht daarvan zou het Metho-  
disme opnieuw op zijn boodschap hebben gestaard,  
en zijn geloof zou toegenomen zijn, naarmate het  
die boodschap groter en dieper en oneindig heer-  
lijker had zien worden. Want het is niet padruk  
dit denkbeeld van de eenheid der menschen en  
hunne verantwoordelijkheid voor elkander, dat  
noodig is om de belidenis van het Methodisme  
te pleiten van de beschuldiging van onrecht-  
vaardigheid, onmenscheelijken, en onredelijkheid.

Het uitgangspunt van de Methodistische belidenis,  
dat alle menschen gevallen van onbesnoemde con-  
currentie, in verhouding met kolossale krijgsver-  
tingen, een Europeeschen volken de zijt uit het lijf  
gehaald heeft. Het zou de groote waarheid begre-  
pen hebben, welke gedurende de thans ten einde  
spoedende eeuw, menigvuldig door een samenloop  
van omstandigheden gedwongen is geworden te er-  
kennen, de waarheid van de eenheid en de solidariteit  
der menscheit. In het licht daarvan zou het Metho-  
disme opnieuw op zijn boodschap hebben gestaard,  
en zijn geloof zou toegenomen zijn, naarmate het  
die boodschap groter en dieper en oneindig heer-  
lijker had zien worden. Want het is niet padruk  
dit denkbeeld van de eenheid der menschen en  
hunne verantwoordelijkheid voor elkander, dat  
noodig is om de belidenis van het Methodisme  
te pleiten van de beschuldiging van onrecht-  
vaardigheid, onmenscheelijken, en onredelijkheid.

gepredikt als het geneesmiddel tegen den Val, dat  
Christus de zonde der wereld heeft gedragen, toen  
Hij leed voor den mensch en in de plaats van den  
mensch; deze leer schijnbaar onrechtvaardig wan-  
neer men haar slechts beschouwt in verband met  
een zuiver individualistische opvatting van de maats-  
chappij, zou, in het licht van de eenheid en de  
verantwoordelijkheid der menschen voor elkander,  
volmaakt rechtvaardig en voldoende bevredigend  
voor de consciëntie zijn geweest. Had het Metho-  
disme ten volle erkend de voortdurende aanwezig-  
heid van den Heiligen Geest in de wereld, zou het  
niet alleen het plaatsvervangend lijden van Christus,  
maar het leersink waarop het rust, namelijk dat  
Christus waarachtig mensch is, gelijk Hij waarachtig  
God is, in een nieuw licht hebben gestraald. En  
het Methodisme zou hebben begrepen van welk  
eene ruïne toepassing de belofte is, dat de Heilige  
Geest indachtig maken zou al wat het Woord Gods  
aan de menschen had geleerd. Want het zou zich  
dan herinnerd hebben, dat de eenheid en de soli-  
dariteit der menscheit niet alleen aan de oude  
beken was, maar dat zij die realiseerden in de  
conceptie van den mensch als één wezen. Gelijk  
om nu nog verhaald wordt hoe de Chinese  
wijsgeer leert dat «er is een Mensch in wien  
beide seksen zijn, de andere menschen bestaan in  
wien, als het ware, is het geestelijke lichaam der  
Menscheit... de menscheit, verborgen, onzienlijk,  
hemelsch, volmaakt, vrij van alle gebrek dat aan  
allen stoflijken vorm kleef — in één woord, de  
Heilige». «

Had het Methodisme aldus de groote gedachte  
in zich opgenomen, welke de Goddelijke Leerzaam  
in deze eeuw voor het Christendom ontvoerd  
heeft, zou het ingezien hebben dat deze onzien-  
lijke Menscheit, verborgen in de menscheit, van  
wien bestaan blijktbaar de Chineseen het besef  
niet verloren hebben, de Christus is, wien Paulus  
beschrijft als den Mensch, in welken alle tegen-  
stelling van kenne of ras, van klasse of rang,  
verzoond is, de beloofde Zaligmaker der Wereld,  
Immanuel, God met ons. En dit eenmaal ingezien  
hebbende, hoe doorzichtig het is de Paulinische leer  
der Verensning zijn geworden! God was in Christus  
de wereld met zichzelf verzoend, hunne son-  
den niet toekennende. Want dien, die geen  
zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons ge-  
maakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigd  
«Gode in Hem». Zondaren als wij zijn door deze  
eenheid en onderlinge verantwoordelijkheid voor  
elkander, zou het Methodisme hebben ingezien, dat  
de verlossing en rechtvaardigmaking der wereld  
berust op het feit, dat God zelf in deze eenheid  
en onderlinge verantwoordelijkheid van de menscheit  
is ingegaan.

Overtuigd van deze waarheid, zou het Metho-  
disme het gemakkelijk bevonden hebben de Kerk  
te reformeeren tot eenheid te brengen, en nog  
gemakkelijker, hier op aarde het Koninkrijk der  
Hemelen tot werkelijkheid te brengen. Het is een  
in het oog loopend bewijs van zijn blindheid, dat  
het nooit gevoeld heeft hoe absoluut noodzakelijk  
deze hervorming was, waar het alleen maar om  
den arbeid dien het met zoo reusachtige krach-  
tenspanning verricht heeft, in stand te houden.  
Omdat het een bekeerde Kerk heeft, een Kerk  
die werkelijk doordrongen was met, en leefde in  
het denkbeeld van de eenheid en de onderlinge  
verantwoordelijkheid der menschen, heeft het het  
grootste deel zijner bekeerlingen verloren, sommigen  
uit weêrzin, toen zij de onverschilligheid van het  
kerkelijk leven ontdekten, en veel meerderen  
die terugzonken in het individualisme en de wereld-  
geindheid van het gewone Christendom.

Tusschen het verwelkte loof van een voorbijge-  
gaan zoner, er de winter nog geheel voorbij is,  
ziet men soms nieuwe loten uitspruiten, die de glorie  
zullen zijn van het toekomstige jaar. Zoo is het  
met het tegenwoordig Methodisme — zijn geestelijk  
leven schiet reeds nieuwe vormen aan. Pogingen  
om het sectarisme kwijt te raken en de verboden  
eenheid der Kerk te herstellen; pogingen om in de  
Kerk uitdrukking te geven aan wat den geest en  
de ziel van de komende generatie vervult; pogin-  
gen om dat leven te leven, dat Christus zelf zijn  
discipelen aanbeval; pogingen om deel te nemen  
in het lijden der ellendigen, verzonken in het lijf  
van stege en smeten, en te ben uit op te heffen —  
al zulke pogingen, en soortgelijke toonen dat er  
een nieuw Methodisme komende is. Het afnemen  
der maan kan dus de voorbode zijn van een  
nieuwen was.

De Archidiacon van Manchester moet volgens  
de berichten onlangs gezegd hebben:

«Wat we noodig hebben, is geen raderwerk;  
maar mannen. Mocht opnieuw een profetenstem  
gehoord worden in de Kerk, die de werkelijke  
maar sluimerende godsdienstige kracht en energie  
van het volk wakker riep, sprekende onbevreesd,  
«met waarheid, als machthebbende, en niet als de  
schrijfgelieden»; in vlam gezet door de genade  
van Christus, en de liefde Gods, en de gemeenschap  
des Geestes, — we zouden zien dat de leken  
niet zouden talmen met het aanvaarden van hun  
aandeel in het werk. Aan belangstelling zal het  
niet ontbreken, zoodra er iets diep-zeenlijks is,  
de belangstelling waard. Geen democratisch rader-  
werk behoeven we, maar profetische mannen. En  
om die te verkrijgen moeten we op den top des  
«Geestes der Waarheid».

Zijn er niet reeds vele zulke profetenstemmen  
vernoemd, die de Kerken oproepen tot bekeerling  
en realiteit? In een vroegere periode van deze  
eeuw hadden we Lamennais en Mazzini, gelijk later  
Tolstoi. Welke profeten spraken ooit onbevreesd,  
waarheidlievend, of met meer redelijke autoriteit?  
Ziet men op den omvang van hun bediening, op  
hun genie, op de geweldige kracht die er uitging  
van hun karakter, op de macht waarmee zij hunne  
boodschap overbrachten — in welk licht men hen  
ook beschouwt, altijd zijn ze veel beduidender  
figuren geweest dan William Law. In Engeland  
hebben we gehad Maurice en Carlyle en Ruskin,  
mannen van dezelfde type als Lamennais, Mazzini,  
en Tolstoi. Ik geloof dat het blijken zou dat men  
in deze eeuw in elk Christenland zijn profetische  
mannen heeft gehad, en dat hun «ernstige Raep-  
stem» feitelijk dezelfde als die van William Law  
is geweest: «Wees werkelijk wat ge voorgeeft te  
zijn». Maar schouw velen persoonlijk er naar heb-  
bende geluisterd, hebben de Kerken er geen acht op.  
Wat blijft er dan nog te wachten over, dan het  
onderwijs dat een algemeene omkering ons brengen  
zal? «Ook is alrede de bijl aan den wortel der  
boomen gelegd».

1) «The Evangelical Revival», p. 142. J. H.  
Overton, D.D.

2) Aldair, p. 142.  
3) «Methodist Times», Febr. 4 1897.  
4) Aldair, W. H. Ratcliffe.  
5) Aldair, Joseph Davies.  
6) Aldair, W. Scott.  
7) Aldair, James Jacobs.  
8) Aldair, James Jacobs.  
9) Aldair, Joseph Chidgley Mason.  
10) Aldair, William Arnold.  
11) Aldair, E. V. Caswell.  
12) Aldair, G. Bartlett.  
13) China: Its Social, Political, and Religious  
Life, p. 92. By G. Eng. Simon.

Mogen we den wensch uitspreken, dat zij  
die duaver niet door ons schrijven overtuig-  
digen waren, zich door Robert Heath van de  
zooveel hooger roeping van het Christen-  
dom voor onzen tijd mogen laten door-  
dringen?

## Uit de Pers.

In het Gref. Volksblad schrijft Ds. Impeta:

Iemand die (naar zijn eigen getuigenis) vrij  
naauwkeurig kennis had genomen van onderschei-  
dene kritieken, uitgebracht op Prof. Ravinck's  
Voorstel in onderscheidene Bladen, maakte de

navolgende opmerking, en die ik (naar mijn beste  
oordeel) althans zakelijk getrouw hier weergeef:  
«Wie kleurenblind is, of ook, wie alleen maar  
een oog en een hart heeft voor het belang der  
Vrije Universiteit, en geen oog en hart voor  
het belang der Theologische School, het kan  
niet anders of hem moet het Voorstel van Prof.  
Bavinck voorkomen en pogen te zijn, dat  
wierd het doorgezet, aan die Vrije Universiteit  
berokkenen zou onherstelbare schade. Maar  
wie de eigen Inrichting der kerken van harte  
lieft, en haar niet slechts om den wille  
van het beding, in 1893 gesteld, maar ook om  
der kerken heil behouden en tot meerderen  
bloei brengen wil, en tevens een open oog  
heeft en een warm hart voor het belang der  
Vrije Universiteit, hij kan wel met Dr. Kuypert  
zeggen dat het voorstel, gelijk het daar ligt,  
door overwegende bezwaren gedrukt wordt, en  
daarom bezwaren, die, omdat ze beginnende  
raken, niet glad te strijken zijn, en met Ds.  
Sikkel dat het, gelijk het daar ligt, niet is aan  
te nemen; maar hij zal met die beide hoog-  
geachte mannen het pogen van Prof. Bavinck  
boogelijk waardeeren, en er verre van blijven om  
hem te beschuldigen van beginselvervalsing».

Ik geef deze opmerking ter overweging over,  
in 't bijzonder aan hen, die er prijs op stellen —  
en dezulken zijn er gelukkig nog altijd velen! —  
hartelijke vrienden te zijn en voorstanders van  
de Theologische School en de Vrije Universiteit.

Let op dat woordke «en». Op mij hebben sommige besprekingen van  
Prof. Bavinck's voorstel den indruk gemaakt,  
dat men, volgens de schrijvers der beoordeel-  
ingen, wil een man van beginsel zijn, een  
vriend moet wezen van de Theologische School  
of van de Vrije Universiteit, of erger nog: een  
tegenstander van de Theologische School;  
en dat het spreken van beide voor te staan  
met volle overtuiging, blijf is en bewijs van  
onwetendheid en beginselvervalsing.

Het zal mij van harte genoegen doen, als  
deze indruk onjuist is. Want was hij wel juist  
en hadden die schrijvers gelijk, dan zou ik  
mij-zelf beschuldigen moeten, zulk een on-  
wetend en beginselooz mensch in dezen te zijn.  
Want beide de Theologische School en de Vrije  
Universiteit hebben de liefde van mijn hart, en  
ik zoek in oprechtheid het goede voor beide  
Stichtingen.

En daarom vraag ik: waarom toch kunnen  
alle Gereformeerden in den lande, of indien dit  
te veel is gevergd, waarom kunnen alle leden  
van de Gereformeerde Kerken in Nederland  
zich niet als een enig man rondom beide  
Inrichtingen scharen, rondom de Vrije Univer-  
siteit en de Theologische School om te beiden,  
onder den zegen des Heeren, te brengen tot  
groei en bloei? Waarom kunnen ze niet samen,  
als een enig man, pogen, het voorstel van  
Prof. Bavinck zooveel dit noodig is wijzigende,  
verbeterende, voor alle welwillenden aannem-  
lijk makende, de Theologische School in zulk  
een verband te zetten met de Vrije Universiteit,  
dat nog deze laatste noch de eerste geschaad,  
maar dat ze beiden veeldeur worden gebaat, en  
de eenheid van opleiding, in de tegenwoordige  
omstandigheden voor de eenheid der Kerken  
zoo dringend noodzakelijk, tot wederzijdsche  
bevrediging, tot der kerken heil, bovenal tot  
Gods eer wordt verkregen?

Nog hebben wij goeden moed, dat het daar-  
toe komen zal. De Heere is nog niet van zijne  
kerken geweken. Ook toont Hij nog kennelijk  
te zorgen voor de Vrije Universiteit, met 't oog  
op welke ook wij van ganser harte biddend  
wenschen: vivat, crescat, floreat! en voor de  
Theologische School, al schijnt het soms dat  
van wege de ijverloosheid harer voorstanders  
het pogen harer tegenstanders haar val nabij is.

Wie weet wat verrassingen ons de komende  
Synode nog biedt. Of liever: de Heere onze  
God door die Synode.

Niet: de Theologische School of de Vrije  
Universiteit; maar: de Theologische School en  
de Vrije Universiteit zij ons aller leuze.

En den Heere Heere zij beide de Vrije  
Universiteit en de Theologische School bevolen.

Op het standpunt van het Compromis, dat on-  
getwijfeld kan worden ingenomen, ligt hierin een  
goede praktische wenk.

## Officiële Berichten.

(Met verkorting uit het Ke. blad van 19 Mei '99.)

Op het Agendum voor de Provinciale Synode  
van Noord-Holland, te houden te Alkmaar, in  
het kerkgebouw aan de Oudegracht, op Donder-  
dag den 19 Juni 1899, komt o. a. voor:

1. Inzake Art. XIII D. K.

A. De Classis Enkhuizen stelt voor om het  
vastgestelde in Art. 77 op de Synode van Mid-  
delburg in 1896 inzake de Em.-pred. te hand-  
haven, met dien verstande, dat daaraan worde  
toegevoegd de volgende clausule: «Met het oog  
op de maatschappelijke toestanden en de finan-  
ciele draagkracht der kerken, zal ten behoeve  
hunner weduwen en weezen, door de dienst-  
doende predikanten jaarlijks 2 procent van hun  
zuiver inkomten worden gestort in de Algemeene  
kas voor Emer. pred., pred.-weduwen en weezen».

B. De Classis Alkmaar stelt aan de Prov.  
Synode voor, mede te werken tot eene nadere  
regeling van Art. XIII D. K., en wel in dezer  
voege:

a. dat de verzorging der Em.-predikanten,  
hunne weduwen en weezen meer generaal worde  
gemaakt;

b. dat de bijdragen voor deze kas worden  
gesteld voor elke kerk op eene som van 5 pro-  
cent van het predikants traktement, en dat ook  
2 procent van het traktement door den predi-  
kant worde gestort, voor welk laatste de nadere  
regeling verblijft tusschen gemeente en leeraar;

c. dat de bijdragen van vacante kerken wor-  
den geregeld naar Classicaal omslag; en  
d. dat de uitkeeringen aan Emer. predikan-  
ten, weduwen en weezen blijven bestaan, gelijk  
thans.

B. Inzake opleiding, enz.:  
1. De Classis Alkmaar spreekt de wensche-  
lijkheid uit van de eenheid in opleiding voor de  
dienaren des Woords, en noodigt daarom de  
Prov. Synode uit het voorstel van Prof. Bavinck  
in behandeling te nemen.

2. De Classis Enkhuizen verzoekt de Prov.  
Synode te bewerken, dat aan de Theol. stu-  
denten van het laatste studiejaar wederom pre-  
dication wordt